

ת"פ 51225/10/17 - מדינת ישראל נגד דניאל יעקב

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 51225-10-17 מדינת ישראל נ' יעקב

בפני
בעניין: כבוד השופט עמי קובו
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

דניאל יעקב

הנאשמים

ב"כ המאשימה: עו"ד אפרת פאר
ב"כ הנאשם: עו"ד ברק פרידמן
גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בעובדות כתב האישום בעבירת יבוא סם מסוכן, עבירה לפי סעיף 13 יחד עם סעיף 19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973.
2. על-פי המתואר בעובדות כתב האישום, ביום **12.10.17 הנאשם טס לצרפת** יחד עם בת דודו שירן שקורי (להלן: "שירן"). ביום 13.10.17 הנאשם ושירן חצו את גבול צרפת להולנד ברכבת. באותו היום בשעת ערב, **עת שהה הנאשם באמסטרדם, קיבל הנאשם מאדם אחר מזוודה ובה תחתית כפולה ובה הוסלקו 3 חבילות ובהן 35,324 טבליות סם מסוכן מסוג MDMA בשווי כולל של 2,472,680 ₪ לכל הפחות.**
- ביום **16.10.19 בשעת בוקר שב הנאשם לישראל דרך נמל התעופה בן גוריון כשהוא נושא עמו את המזוודה ובה הסם המסוכן.**
3. הנאשם הודה בכתב האישום, והופנה לקבלת תסקיר שירות המבחן.

תסקירי שירות המבחן

4. על פי תסקירי שירות המבחן הנאשם בן 32, רווק. בן למשפחת מוצא אשר חזרה בתשובה כשהיה כבן 10, אז שולב במסגרת פנימייה חרדית. הנאשם התקשה להסתגל למסגרת זו ובהדרגה שב לנהל אורח חיים חילוני, והחלה הידרדרות בקשר עם הוריו, עד לעזיבתו את הבית בהיותו כבן 14. באותה תקופה היה חסר מסגרת, חבר לחברה שולית, החל לצרוך סמים ואלכוהול והיה מעורב בפלילים. בתקופה זו התגורר במסגרות לדרי רחוב בתל אביב. על רקע המתואר פוטר משירות צבאי. כיום מתואר שיפור שחל בקשר עם בני משפחתו. הנאשם מסר כי צריכת האלכוהול שלו גברה במהלך

השנים עד לצריכה יומיומית, כדרך להפיג קשיים רגשיים. במסגרת חקירת מעצר אליה הופנה בחודש נובמבר 2017 שירות המבחן התרשם מקיומו של סיכון להמשך ההידרדרות במצבו של הנאשם, כשברקע צבירת חובות, התנהלות כלכלית כושלת והיותו ממוקד במציאת פתרונות מידיים. כן עלה פער בין תיארו את מצבו ובין המיוחס לו בכתב האישום. בהמשך המליץ שירות המבחן על שחרורו של הנאשם למעצר בפקוח אלקטרוני והוא הופנה לבדיקת התאמתו לטיפול במסגרת אמבולטורית. לאור קשיים שעלו סביב שתיית אלכוהול, הופנה לטיפול במסגרת אישפוזית, טופל במסגרת זו במשך כחודש ימים, הביע נכונות להמשך טיפול במסגרת קהילה טיפולית ובחודש אוקטובר 2018 שולב בטיפול בקהילה הטיפולית "רטורנו".

שירות המבחן ציין כי בעמדתו של הנאשם ביחס לעבירה בה הורשע, הוא מרחיק עצמו מביצועה, כשלבדבריו נסע עם קרובת משפחתו לטיול, פגש בחור ישראלי עמו בילו יחד והוא ביקש ממנו להביא עמו לישראל מזוודה ובה תשמישי קדושה מבלי להצהיר עליהם במכס, בתמורה לתשלום. לדבריו לא ידע על קיומם של הסמים במזוודה וביצע את העבירה מתוך רצון לריגוש ורווח כספי מהיר. הנאשם תאר כי בתקופה שקדמה לביצוע העבירה, הרבה בצריכת אלכוהול, נעדר תפקוד תעסוקתי והיה מעורב בחברה שולית.

שירות המבחן התרשם מאדם אשר התנהל באופן בעייתי ובחוסר יציבות לאורך השנים, גדל ברקע משפחתי מורכב, ועל רקע זה חלה הידרדרות במצבו בגיל צעיר, כשהוא התערב בחברה שולית והתמכר לאלכוהול. הנאשם תאר עייפות מאורח חייו וביטא רצון לערוך שינוי משמעותי במצבו. כגורמי סיכון להישנות ביצוע עבירות מנה שירות המבחן את חומרת העבירה שבה הורשע המאופיינת בתכנון מוקדם, קשרים שוליים והתנהלות עבריינית בולטת, אי לקיחת אחריות על ביצוע העבירה, התנהלות של הסתרה והפחתה ממידת מעורבותו השולית בקשר עם שירות המבחן, עמדות נוקשות והיעדר יכולת להתייחס לדרך התנהלותו העבריינית. כן מנה שירות המבחן את הרקע המשפחתי המורכב בו גדל, היותו נעדר מקורות תמיכה והצבת גבולות שיתכן וקשורים לדפוסיו העברייניים, וכן התרשמותם מאלמנטים תועלתניים וחיפוש אחר מענים מידיים לצרכיו מבלי שנותן דעתו להשלכות התנהגותו. כגורמי סיכוי לשיקום מנה שירות המבחן את התובנה שמגלה הנאשם להתמכרות לאלכוהול ולמחירים הכרוכים בה, השתלבותו בטיפול והמוטיבציה שגילה אז להמשך טיפול.

נוכח הנכונות שביטא להשתלב בטיפול במסגרת קהילה טיפולית, שירות המבחן המליץ לדחות מעת לעת את הדיונים בעניינו של הנאשם לשם מעקב אחר השתלבותו בטיפול כשציין בראשית ההליך הטיפולי את הערכתו כי השתלבותו של הנאשם בטיפול תביא לצמצום מסוים להישנות התנהגות עבריינית הקשורה באופן ישיר לשתיית אלכוהול, כשהערכתם שתיית האלכוהול מהווה חלק מהבעייתיות המאפיינת את התנהגותו.

שירות המבחן הגיש עדכונים מעת לעת אודות התקדמותו של הנאשם בהליך הטיפולי במסגרת הקהילה הטיפולית "רטורנו". **להתרשמות גורמי הטיפול בקהילה, הנאשם עשה עבודה טיפולית משמעותית, לוקח ברצינות את הטיפול ורוצה בהצלחתו. גורמי הטיפול התרשמו במהלך הטיפול מפוטנציאל משמעותי לעריכת שינוי, כשהנאשם ער לדפוסים הבעייתיים בהתנהגותו ובעל מוטיבציה להמשך הטיפול. כן דווח כי הנאשם עומד בכללי המסגרת, משתתף בקבוצות טיפוליות ובטיפול פרטני, תוארה התקדמותו בטיפול ומילוי תפקידיו באופן מיטבי.**

הנאשם סיים את ההליך הטיפולי בקהילה הטיפולית, גורמי הטיפול בקהילה מסרו כי הנאשם מצליח לזהות דפוסים בעייתיים באישיותו, כגון התמודדות לא מותאמת עם קשיים והתמקדות בטפל, הבין את הקשר בין חוויות ילדותו לחייו ולהתמכרותו. הנאשם השתלב בטיפול המשך בהוסטל הקהילה, במסגרתו מתמודד עם פיתוח עצמאות, כשהוא יוצא במהלך שעות היום לעבודה מחוץ לקהילה ומשתתף בתוכנית הטיפולית הקיימת בהוסטל.

דווח כי מתפקד בהוסטל באופן תקין והוא משתף פעולה.

בתסקיר המסכם של שירות המבחן נמסר כי הנאשם ממשיך השתתפותו בהוסטל לצד עבודה בשעות היום. הנאשם מתאר כי נתרם מההליך הטיפולי. שירות המבחן התרשם כי כיום, ובעודו בטיפול, **הנאשם בעל יכולות טובות יותר להתמודד עם קשייו ללא מעורבות עבריינית וצריכת סמים. כן ציין שירות המבחן כי עונש מאסר בפועל אשר יקטע את ההליך הטיפולי המשמעותי בו מצוי, עשוי להביא לנסיגה במצבו באופן שיקשה על שיקומו בעתיד. לפיכך ממליץ שירות המבחן על ענישה שיקומית בדרך של הטלת צו מבחן לצד ענישה קונקרטי של עבודות שירות לתקופה מקסימלית.** כן הומלץ כי אם יוטל על הנאשם עונש מאסר בפועל, שגורמי הטיפול בשב"ס ישקלו שילובו בהמשך טיפול במסגרתם.

ראיות לעונש

5. **סיכום טיפול מטעם הקהילה הטיפולית רטורנו (נ/1)** - הסיכום מתאר את התהליך הטיפולי שאותו עבר הנאשם, החל בקשיים שעלו בימים הראשונים לטיפול, והמשך תפקודו התקין מבחינה רגשית - יכולתו אשר גברה עם התקדמות הטיפול, והתנהגותית - עמידתו בכללי המסגרת ובמטלות השונות וחברתית. הנאשם בקהילה היה אהוד על חבריו, אכפתי וקשוב, מציע עזרה וסבלני. הנאשם קיבל תפקיד אחראי צוות מטבח, במסגרתו היה אחראי על צוות, עשה עבודתו בצורה מרשימה, הציב גבולות וביצע את מטלותיו. בנוסף הנאשם קיבל תפקיד של מתאם בקהילה שבמסגרתו היה אחראי על התפקוד השוטף של חבריו בקהילה, תוך הצבת גבול, גילוי ביקורת ודאגה להתנהלות תקינה. בתחילה הנאשם ביצע את תפקידו בצורה טובה, אולם בהמשך התקשה להתמודד עם הכוח הרב שניתן לו תוך שחש חוסר אונים במצבו. לאור המתואר התפקיד נלקח ממנו טרם סיומו.

תפקוד הנאשם בהוסטל - הטיפול בהוסטל כולל השתלבות בעבודה, ביסוס תהליך ההחלמה, פתרון בעיות משפחתיות וניהול אורח חיים תקין. המטופלים עובדים בשעות הבוקר בשוק העבודה החופשי ובשעות אחר הצהרים והערב משתתפים בתוכנית טיפולית שיקומית. הנאשם עובד באופן יציב בחברת ניקיון של אחיו, מגיע בזמן ומשתף פעולה. להתרשמות גורמי הטיפול, הנאשם הגיע ליציבות בטיפול לאחר עליות ומורדות, עשה עבודה טובה ומשמעותית על דפוסי חשיבה והתנהגות. התמודד עם קשיים רבים בקהילה וגילה תכונות של מסירות, הנהגה, סמכותיות ויושרה. ניכר כי הנאשם מבין את הסכנה שבחזרה לשימוש בחומרים ורוצה לפתוח דף חדש בחייו. **להתרשמותם לנאשם יכולות גבוהות, עבר הליך טיפולי מרשים בקהילה ובהוסטל ומראה מוטיבציה גבוהה לשינוי חיובי בחייו.**

6. **אישור העסקה (נ/2)** - אישרו מהמעסיק "דור אחזקות - שירותי אחזקה וניקיון" ממנו עולה שהנאשם עובד בחברה, הוא עובד מסור ומגלה מוטיבציה גבוהה ומבצע את עבודתו בצורה מעולה בהתנהלותו מול לקוחות ועם צוות העובדים.

7. **מר כפיר ממן** - מדריך בקהילה הטיפולית "רטורנו" מזה כשנתיים, מכור-נקי קרוב ל-5 שנים. הגיע להדרכה בקהילה ממקום דומה למקומו של הנאשם, קיבל הזדמנות להשתלב בטיפול גמילה וכיום הוא מדריך. כשהנאשם הגיע לטיפול, הזדהה אותו מהרגע הראשון, ראה את הנאשם כפי שחווה בעצמו את הרצון לשינוי, להפסיק להיות נטל על החברה ותחושות אלה הובילו אותו לסייע לנאשם. הנאשם הגיע עם דפוסי התנהגות בעייתיים, ובתהליך הוא התמודד ודיבר בטיפול על רגשותיו ולמד להיעזר באחרים. כיום הנאשם נמצא בהוסטל, זהו השלב באחרון בקהילה, במסגרתו הוא יוצא לחיים האמיתיים, יוצא לעבוד אך נשאר במסגרת טיפולית שבה לומד לשמור על החוק, משתף בחוויות שעובר. זוהי הכנה

משמעותית למציאות החיים האמיתית, עם סיוע טיפולי.

8. **גב' שירה בדיכ** - עו"ס בקהילה הטיפולית "רטורנו" - הקהילה נותנת מסלול טיפולי בן 7 חודשים בתנאי פנימייה, בתהליך טיפולי פרטני יומיומי. זהו מקום קשה מבחינה נפשית ותפקודית, רוב המטופלים נושרים במהלך הטיפול. הנאשם הגיע לטיפול ומהשלב הראשון היה ניתן לראות שיש לו רצון אמיתי לערוך שינוי. היה לו קשה, נפתח לראשונה בחייו לעולם טיפולי, היה צריך לדבר על מקומות כואבים, לשתף ברגשותיו, בקשיים שעלו בחייו. **עם הזמן הנאשם החל לראות נוכחות מבחינה רגשית, תפקד בצורה יוצאת דופן ועשה כל שנדרש ממנו והחל להיפתח ולדבריו על תכנים מורכבים מעברו.** בקהילה מביאים את המטופלים למצבי שבירה כדי לאפשר להם להתמודד, והנאשם אכן הגיע למצבים קשים ובכה, אך לא נשבר. ישב בפינות החשיבה ימים על גבי ימים והתמודד עם קשיים גדולים מאוד, לא וויתר ולא חזר לאחור. **כרגע הנאשם נמצא בהליך שיקום מרשים, הוא אדם חדש, נינוח ומכבד. הטיפול בהוסטל זה השלב המתקדם ביותר בקהילה, והנאשם עושה אותו בצורה טובה ביותר, יוצא לעבודה בכל יום, ושב להוסטל.** עושה כל שנדרש ממנו ללא תלונות, כיום הוא נראה מאושר, רוצה את המשפחה והחיים השקטים, מגלה את עצמו מחדש. נותרו לו עוד חודשיים לסיום הטיפול בהוסטל ובהמשך עליו לשוב לחברה ולהמשיך בטיפול במסגרת היחידה לטיפול בהתמכרויות. מעריכה את העבודה שעשה ובטוחה בהצלחתו.

9. **מר אליהו יעקב** - אביו של הנאשם. הנאשם יודע את חומרת המעשה, מקבל אחריות ויצא לדרך חדשה. המשפחה תסייע לו בדרכו החדשה, הוא מעוניין להקים בית ומשפחה. המשפחה חשה שקיבלה בן חדש.

טיעוני הצדדים

10. לטענת ב"כ המאשימה, עו"ד אפרת פאר, הערך החברתי שנפגע הוא הגנה על הציבור מפני הנזקים הנלווים לשימוש בסמים מסוכנים. עבירות הסמים גורמות נזקים ישירים ועקיפים לכל החברה. מידת הפגיעה בערך המוגן היא גבוהה נוכח סוג הסם וכמותו.

הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, מלמדות את חלקו של הנאשם בביצוע העבירה, אשר אין בלתי בייבוא הסם. הגעתו אל היעד דרך מעבר הגבולות בחו"ל, ומשך שהייתו בחו"ל עד לחזרתו לישראל, מלמדים על מסלול סדור וברור, ועל כך שנסיעתו הייתה במטרה ברורה להביא את הסמים לארץ במזוודה בעלת דופן כפולה ולקחת חלק מהותי בשרשרת הפצת הסם. הנאשם יבא כמות גדולה של למעלה מ- 35,000 טבליות סם. מדובר בסם שפגיעותיו הרסניות ולעיתים בלתי הפיכות. כל אלה מלמדים על נזק פוטנציאלי רב בהגעת הסם לציבור הרחב. נוכח שווי הסם, ניתן ללמוד על הרווח הכספי הרב שיכול היה הנאשם להפיק מהעבירה שנעשתה עבור בצע כסף, ועשיית רווח מהיר.

תסקיר שירות המבחן מלמד שהנאשם השתלב בתוכנית טיפולית, מתפקד באופן תקין, יוצא לעבודה ומשתף פעולה. הנאשם תאר שנתרם מהטיפול. שירות המבחן סבור שאם הנאשם יידון לעונש מאסר של ממש, הפגיעה בתהליך הטיפול עלולה להביא לנסיגה במצבו באופן שייתכן ויקשה על שיקמו בעתיד.

בהתייחס לפסיקה הנוהגת ולנסיבות ביצוע העבירה, עותרת המאשימה למתחם עונש הנע בין 60 ל- 80 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית וקנס. בהתייחס להודאת הנאשם והחיסכון בזמן ויתר הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, עותרת המאשימה להשית על הנאשם עונש באמצע המתחם, מאסר מותנה וקנס שיגלם את המניע הכספי בעבירה. כן מבקשת המאשימה צו להשמדת הסמים.

11. לטענת ב"כ הנאשם, עו"ד ברק פרידמן, אכן מדובר בעבירה חמורה ובפרט לאור הכמות של הסמים, ואולם יש לבחון כל מקרה בנסיבותיו. הנאשם החליט בנקודת זמן מוקדמת עוד בהיותו נתון במעצר ימים, לבצע הליך בין כותלי בית הסוהר, הוא פנה לשב"ס וביקש לבדוק אפשרויות שיקום. בשלב המעצר הופנה לשירות המבחן ובהיותו עצור בפיקוח אלקטרוני הגיע שבוע אחרי שבוע לטיפול, כשמדובר ברצון וכמיהה אמיתיים. בשלבים הבאים, שולב באשפוזית תמרה ולאחר מכן בקהילה הטיפולית "רטורנו" וכיום בהוסטל. הנאשם הגיע לשיקום בגיל לא צעיר, ללא הכלים הבסיסיים ומקרה משפחתי עמוק. השיקום נמדד לעיתים במשכו ובהליכים שדורשים את השיקום. העו"ס מהקהילה שהעידה בפני בית המשפט תארה את כמות הנושרים מהטיפול אשר לא הצליחו לעמוד בתנאים, וכן את השיקום של הנאשם, אשר אינו נגוע באינטרסים זרים. הנאשם עובר הליך שיקום במשך כמעט שנתיים, הוא בנה דמות חדשה והוא אינו אותו אדם שהחל את התהליך. תיקון 113 לחוק מאפשר לבית המשפט לחרוג ממתחם העונש משיקולי שיקום במצב בו שנאשם השתקם או כאשר קיים סיכוי של ממש לכך שהנאשם ישתקם. בענייננו משך השיקום של הנאשם הוא רב ביותר, תסקירי שירות המבחן מדברים בעד עצמם, כשמסמכי גורמי הטיפול בקהילה ניתן ללמוד כיצד הנאשם בנה את דרכו בטיפול, בשלבים ולאורך זמן. יש לראות בשיקום הנאשם כהצלחה שנולדה מרצון אמיתי וכן ממאמץ רב. הנאשם מצוי כיום בשיא של הליך השיקום, הוא סיים את המסגרת הטיפולית והתומכת של הקהילה והפך להיות עצמאי, שלב בו נמדד השיקום שעבר. הנאשם עובד כיום בחברת אחזקות, בעבודת כפיים הדורשת משמעת, אחריות ועמידה בזמנים ועושה זאת על הצד הטוב ביותר. הנאשם קם בכל יום בשעת בוקר מקודמת, מקבל שכר מינימום ומודה על כך. הנאשם אינו מבקש למחוק את המעשה שבגינו הוא נותן את הדין, אלא מבקש שהאירוע הזה ידריך את דרכו שנים רבות קדימה.

לעניין מתחם הענישה - ההגנה מסכימה כי מתחם העונש בעבירות מסוג זה הוא המתחם שאותו ציינה המאשימה. אולם, זהו המקרה לחריגה ממתחם העונש, בשל הנסיבות המיוחדות ויוצאות הדופן שתוארו. הליך השיקום טרם הסתיים, והוא עדין נמצא בעיצומו.

הפסיקה מלמדת כי בתיקים דומים לעניינו של הנאשם בית המשפט הכירו בהליכי השיקום ובפרט כאשר השיקום מוצלח. בנסיבות אלה, עותרת ההגנה לאמץ את המלצות שירות המבחן.

12. הנאשם ביקש מחילה על מעשיו. מסר כי הוא כבר אינו אותו אדם שהיה בתחילת ההליך. הוא החליט על עשיית שינוי, עבר דרך קשה, אשר הציבה אתגרים, מעולם לא שיתף ברגשותיו, לא הודה בטעות, ומהטיפול למד שפה חדשה, ושקיימת דרך חיים נורמטיבית וישרה. אינו מבקש למחוק את העבר, אלא רוצה לזכור תמיד לאיזה מקום נורא ואפל אפשר להגיע. מבקש שבית המשפט יראה אותו כפי שהוא היום, לאחר שבחר בחיים. כיום עובד קשה לפרנסתו.

דין - קביעת מתחם העונש ההולם

13. כתב האישום מתאר אירוע אחד, ומכאן שיש לקבוע בגינו **מתחם עונש הולם אחד**.

14. במקרה דנן, **הערך החברתי** אשר נפגע הוא הגנה על הציבור מפני הנזקים הנלווים לשימוש בסמים מסוכנים. נזקי הסמים כוללים נזקים ישירים למכורים לסמים, אשר פעמים רבות נופלים כנטל על החברה, ונזקים עקיפים שנגרמים כתוצאה מביצוע עבירות על ידי המכורים לסמים כדי לממן את רכישתם.

רבות נכתב על אודות נזקי ייבוא הסמים והעבירות הנלוות לכך. בית המשפט העליון חזר והדגיש את החומרה

שיש לנקוט כלפי המעורבים בשרשרת הפצת הסם, לרבות כלפי בלדרי סמים אשר אינם ניצבים בראש ההיררכיה, ואשר מתפתים להצעות מפתות לרווחים קלים.

בכל הנוגע לשיקולים המרכזיים שיש לשקול בעבירות של ייבוא סמים לישראל, יפים דברי כב' השופט נ' הנדל בע"פ 6548/17 **לבדב נ' מדינת ישראל** (30.1.18):

"כמובן, יש מקום לקחת בחשבון את נסיבותיו האישיות של המערער לקולא, אך הדגש בגזירת העונש בנסיבות העניין יושם על המעשה. עבירות הסמים הפכו לפגע ופשו בכל פינה בחברה, תוך חציית קבוצות באוכלוסייה. המחיר כבד לכולם. בית המשפט חייב לתרום את חלקו למיגור תופעה זו. בבואו של בית המשפט לגזור את עונשו של עבריין סמים, עליו לתת את הדעת לפרטי העבירה, לרבות סוג הסם, כמות הסם ותפקיד הנאשם המסוים כחוליה בשרשרת הפצת הסם".

15. בחינת **מידת הפגיעה בערך המוגן** מובילה למסקנה כי הפגיעה היא **ברף בינוני-גבוה**, וזאת נוכח הסם מסוג **MDMA**, והכמות הרבה של כ- **35,300 טבליות של סם** אשר יובאה לארץ על ידי הנאשם.

16. במסגרת **הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה** (סעיף 40 ט' לחוק), יש לתת את הדעת לכך שלעבירה קדם תכנון, לכל הפחות בכך שהנאשם נפגש באמסטרדם עם אדם אחר, קיבל ממנו מזוודה ובה תחתית כפולה שבה הוסתרו הסמים, וכעבור מספר ימים חזר לישראל כשהסמים בחזקתו. הנאשם ביצע את העבירה בעצמו ואין טענה לכך שהנאשם הושפע מאדם אחר כלשהו בביצוע העבירה או כי פעל עבור אחרים. הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה הוא משמעותי וזאת נוכח סוג הסם (MDMA) וכמותו הרבה (35,324 טבליות). אלמלא הסם היה נתפס על ידי המשטרה, הרי שהיה נכנס לישראל ומופץ ברחובותיה, וכתוצאה מכך היה עלול להיגרם נזק רב. סמים בכלל ובפרט מסוג זה, הם מחוללי פשיעה. מדברי הנאשם לשירות המבחן עולה כי ביצע את העבירה מתוך חיפוש אחר ריגוש ורצון לרווח כספי מהיר.

17. בית המשפט העליון קבע את הדברים הבאים בעניין מדיניות הענישה בעבירות ייבוא סמים, כלפי כל המעורבים בשרשרת היבוא והפצת הסם, בין היתר, בע"פ 7044/11 **עבד נ' מדינת ישראל** (17.6.12):

"על בתי המשפט לנקוט במדיניות ענישה משמעותית כלפי כל המעורבים בשרשרת הפצת הסמים, שכן רק בדרך זו ניתן יהיה לפעול למיגור התופעה. על אף העובדה כי המערערים שימשו בבלדרים, ולא עמדו בראש שרשרת הפצת הסם - הרי שהשיטה העומדת במרכז התופעה נשענת, במידה רבה, על נכונותם של המערערים ושכמותם לבצע את העבירות האמורות... מכאן עולה שמאבק בתופעת ההסתננות וייבוא הסמים לתחומי המדינה מחייב הרתעה אפקטיבית של כלל השותפים למבצעי ההברחה, המודעים לחומרת העבירות הכרוכות במכלול, וזאת באמצעות ענישה משמעותית שתאיין את כדאיות ביצוע המעשים האסורים".

18. בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשים במנעד רחב כמפורט להלן:

א. בע"פ 5104/06 **בניירישלוייל נ' מדינת ישראל** (21.5.07), נדחה ערעורם של נאשמים אשר הורשעו לאחר ניהול הוכחות בעבירות של ייבוא סם, קשר לפשע והחזקת סם שלא לצריכה עצמית. שני הנאשמים קשרו קשר עם אחר לייבא סמים לישראל בתמורה לסכום כספי. הנאשמים הגיעו לישראל בטיסה ובידם מזוודה ובה **48,098 טבליות** סם מסוג MDMA. את המזוודה היו אמורים

למסור לאחר עם הגעתם לישראל. בית המשפט המחוזי השית על הנאשמים, בני למעלה מחמישים, במצב רפואי לא תקין אשר התנהלו עד אותה עת באופן נורמטיבי, עונש של **7 שנות מאסר**. בית המשפט העליון קבע כי בית המשפט המחוזי איזן נכונה בין שיקולי הענישה השונים וגזר על הנאשמים עונש כמידתם.

ב. בע"פ 10635/08 **נעים נ' מדינת ישראל** (13.12.10), דחה בית המשפט העליון ערעורו של נאשם אשר הורשע לאחר ניהול הוכחות, בעבירה של ייבוא סם מסוכן וניסיון להחזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית. הנאשם קשר קשר עם אחרים לייבוא סם מסוג MDMA לישראל באמצעות משלוח בדואר. לשם כך מסר לאחרים את כתובתו של בן דודו שהיה קטין באותה עת בכוונה לקבלת את משלוח הסם לידי. חבילה ובה **24,738 טבליות** סם מסוג MDMA הגיעה לבית הדואר והנאשם הגיע לבית הדואר כדי לקבלה לידי. בית המשפט המחוזי השית על הנאשם עונש של **6 שנות מאסר בפועל**.

ג. בע"פ 3351/05 **מויאל נ' מדינת ישראל** (22.1.07), דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירה של ייבוא סם מסוכן. הנאשם הגיע לישראל בטיסה כשבידיו מזוודה ובה **38,883 טבליות** סם מסוג MDMA. בית המשפט המחוזי השית על הנאשם עונש של **70 חודשי מאסר בפועל**. בית המשפט העליון קבע כי אף אם הנאשם ביצע את העבירה בשל כך שנקלע לחובות עקב הימורים, והיה נתון ללחצם של איומים ואלימות, אין בעונש שהושת על הנאשם חומרה כלשהי.

ד. בת"פ (מח' מרכז-לוד) 53517-07-17 **מדינת ישראל נ' Machli** (5.6.18), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירה של ייבוא סם. הנאשם שימש כבלדר וייבא סם מסוג MDMA בשתי הזדמנויות: בפעם הראשונה בכמות בלתי ידועה של סם, ובפעם השנייה הגיע לישראל עם מזוודה ובה **31,000 טבליות** סם מסוג MDMA בתמורה לשכר כספי. בית המשפט השית על הנאשם, צעיר כבן 19 המתגורר בהולנד, עונש עליו הוסכם בהסדר טיעון, של **68 חודשי מאסר בפועל** לצד ענישה נלווית.

ה. בת"פ (מח' מרכז-לוד) 47209-08-17 **מדינת ישראל נ' ידען** (6.2.18), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירה של ייבוא סם מסוכן. הנאשם הגיע לישראל בטיסה ובידו מזוודה ובה **29,198 טבליות** סם מסוג MDMA. לחובת הנאשם הרשעה קודמת שבגינה ריצה עונש מאסר, שלא בתחום הסמים. בית המשפט השית על הנאשם עונש, עליו הוסכם בין הצדדים בהסדר טיעון, של **58 חודשי מאסר בפועל** לצד ענישה נלווית.

ו. בת"פ (מח' מרכז-לוד) 4415-02-18 **מדינת ישראל נ' אסולין** (31.1.19), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירות של ייבוא סם מסוכן, קשירת קשר לפשע והחזקת סם שלא לצריכה עצמית. הנאשם קשר קשר עם אחר לייבוא סם מסוכן לישראל, הזמין חבילה ובה סמים מסוג MDMA באמצעות הדואר לכתובתו של אחר. חבילת הסמים התקבלה בבית הדואר ובה **24,975 טבליות** סם והנאשם קיבלה לידי. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 54 ל-90 חודשי מאסר בפועל** והשית על הנאשם, צעיר ללא עבר פלילי, עונש של **54 חודשי מאסר בפועל** לצד ענישה נלווית. הנאשם הגיש ערעור לבית המשפט העליון ואולם טרם התקיים דיון בעניינו.

ז. בת"פ (מח' מרכז-לוד) 58966-01-18 **מדינת ישראל נ' צציק** (22.11.18), הורשע נאשם

על פי הודאתו בעבירה של ייבוא סם מסוכן. הנאשם נחת בישראל בטיסה והביא עמו במזוודתו **30,338 טבליות** של סם מסוג MDMA במשקל של כ- 9.28 ק"ג. צוין כי הנאשם נשלח על ידי אחר אשר מימן את נסיעתו. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 54 ל- 90 חודשי מאסר** בפועל והשית על הנאשם שהנו צעיר ללא עבר פלילי, עונש של **54 חודשי מאסר בפועל** לצד ענישה נלווית.

ח. בת"פ (מח' מרכז-לוד) 8923-02-16 **מדינת ישראל נ' מזרחי** (30.11.16), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירות של ייבוא סם והחזקת סם. הנאשם הגיע לישראל בטיסה בבריסל כאשר במזוודתו **17,949 טבליות** סם מסוג MDMA. עברו הפלילי של הנאשם אינו מהעת האחרונה. בית המשפט השית על הנאשם עונש, בהתאם להסדר טיעון אליו הגיעו הצדדים של **54 חודשי מאסר בפועל** לצד ענישה נלווית.

ט. בת"פ (מח' מרכז-לוד) 29529-07-16 **מדינת ישראל נ' דשוק** (26.2.17), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירה של ייבוא סם לישראל. הנאשם הגיע לישראל בטיסה כאשר במזוודתו **20,613 טבליות** MDMA במשקל של 6.5 ק"ג. לחובתו הרשעה קודמת ישנה, שלא ריצה מאסר בגינה. בית המשפט השית על הנאשם במסגרת הסדר טיעון לאחר הליך גישור עונש של **54 חודשי מאסר בפועל**.

19. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 יג'), אני קובע כי **מתחם העונש ההולם הוא החל מ-50 ועד ל-80 חודשי מאסר בפועל**.

חריגה מהמתחם משיקולי שיקום

20. כידוע, בית המשפט רשאי לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום. בית המשפט העליון נדרש בהרחבה לשאלה באילו מקרים יש לחרוג ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום בע"פ 6637/17 **קרנדל נ' מדינת ישראל** (18.4.18). כך קבעה כב' השופטת דפנה ברק ארז בדעת הרוב:

"באילו נסיבות יכיר בית המשפט בקיומו של סיכוי של ממש לשיקום באופן שיצדיק חריגה ממתחם העונש? עד כה לא ניתנה בפסיקה תשובה מחייבת וכוללת לשאלה זו, ומטבע הדברים יש להתחשב בכל מקרה על נסיבותיו... במקרים קודמים שבהם נדרש בית המשפט להעריך את סיכויי השיקום במסגרת סעיף 40 לחוק העונשין הובאו בחשבון, בין היתר, השיקולים המרכזיים הבאים: **המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה...** חשוב להבהיר: אין מדובר ברשימה ממצה של שיקולים, והתקיימותו של שיקול זה או אחר אינה מצדיקה בהכרח חריגה ממתחם העונש משיקולי שיקום... עם זאת, ומבלי לקבוע מסמרות, ניתן לציין ששילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפול מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום" כלשונו של סעיף 40ד(א). דברים אלה זוכים למשנה חיזוק מקום בו מדובר באדם צעיר נעדר עבר פלילי."

21. יישום המבחנים האמורים לנסיבות המקרה דנן מעלה כי אכן קיים סיכוי של ממש שהנאשם ישתקם

ורמת הסיכון להישנות ביצוע עבירות ירדה באופן ניכר בעקבות כך. כידוע, סעיף 40 ד' בחוק העונשין, אינו דורש בהכרח קביעה שהנאשם "השתקם", אלא די בכך ש"יש סיכוי של ממש שישתקם", כדי לחרוג ממתחם העונש ההולם. במקרה דנן, כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן ומהעדים שהעידו, מדובר בנאשם אשר סיים "אשפוזית", השתלב בטיפול גמילה מאלכוהול וסמים בקהילה הטיפולית "רטורנו", סיים את הטיפול בתום 8 חודשים בהצלחה ונמצא כיום בטיפול המשך בהוסטל המיועד לבוגרי הקהילה הטיפולית. גורמי הטיפול בקהילה הטיפולית התרשמו כי מדובר באדם בעל יכולות גבוהות אשר עבר הליך שיקום מרשים והראה מוטיבציה גבוהה לשינוי בחייו. הנאשם עבר תהליך משמעותי על דפוסי חשיבה והתנהגות, וגילה תכונות של מסירות ויושרה. במסגרת ההוסטל, הנאשם השתלב בעבודה ומתמיד בהגעתו, משתתף בקבוצות טיפוליות, בשיחות פרטניות ובפעילויות ההוסטל ומשתף פעולה כנדרש. שירות המבחן התרשם כי תפקודו של הנאשם לאורך השנים היה בלתי יציב, נוכח צריכת חומרים ממכרים ומעורבות שולית, והוא צבר חובות כבדים כשאלו עמדו בבסיס מעורבותו בעבירה. כיום בעוד הנאשם ממשיך בטיפול במסגרת ההוסטל, יש לנאשם יכולות טובות להתמודד עם קשייו ללא מעורבות בפלילים וצריכת חומרים. שירות המבחן המליץ להעדיף את הפן השיקומי ולהשית עליו עונש של מאסר שירוצה בעבודות שירות לתקופה המרבית לצד צו מבחן למשך 18 חודשים בכפוף להמשך ההליך הטיפול בהוסטל ובטיפול המשך לאחריו.

בנסיבות אלה, על פי הוראות סעיף 40 ד' בחוק, המסקנה היא שיש סיכוי של ממש שהנאשם ישתקם, באופן אשר מצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם.

עם זאת, יש לתת את הדעת לכך שבתסקיר הראשון צוין שהנאשם לא נטל אחריות באופן מלא לביצוע העבירה בפני שירות המבחן, ואף טען שלא ידע על קיום הסמים במזוודה. בתסקירים הבאים, הנושא לא התברר, אם כי בבית המשפט חזר הנאשם על הודאתו במעשיו. כמו כן, לא ניתן לקבוע כי מעשה העבירה בוצע על רקע התמכרות כלשהי לאלכוהול או סמים, וזאת על אף הערכת שירות המבחן ששתיית האלכוהול מהווה חלק מהבעייתיות אשר מאפיינת את התנהגותו.

22. משנקבע כי קיימת הצדקה לחריגה לקולה ממתחם העונש ההולם, יש להמשיך ולבחון האם יש לגזור על הנאשם עונש "על פי שקולי שיקומו" בלבד כלשון סעיף 40 ד' בחוק, קרי: להטיל על הנאשם עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות השירות, מתוך הכרה בכך ששיקומו של הנאשם מהווה אף אינטרס ציבורי, או שמא יש לאזן בין שיקול השיקום ליתר שיקולי הענישה - לרבות שיקול ההלימה אשר מהווה את שיקול הבכורה מבין שיקולי הענישה, ושיקול ההרתעה - באופן שיטל על הנאשם עונש מאסר בפועל, לריצוי מאחורי סורג ובריח, שהוא נמוך מהרף התחתון של המתחם. בהקשר זה יש לתת את הדעת לכך שבעבירות של ייבוא סמים לישראל, ובפרט בכמויות משמעותיות, עבירות שהן קשות לאיתור ותפיסה, ורווח כלכלי רב בצדן, קיים צורך להעביר מסר עונשי חד ומרתיע (ראו על אודות מקומו של שיקול השיקום ביחס לעקרון ההלימה בעבירות סמים, בדברי כב' השופט ג' קרא ברע"פ 6041/18 **כהן נ' מדינת ישראל** [22.10.18])

בפסיקה קיימים מקרים שבהם חרגו בתי המשפט ממתחם העונש ההולם ובכל זאת הטילו עונשי מאסר מאחורי סורג ובריח. ראו למשל: ע"פ 6720/16 **מדינת ישראל נ' פלוני** (7.3.17) (הצתה); ע"פ 4876/15 **פלוני נ' מדינת ישראל** (3.12.15) (עבירת מין); רע"פ 4795/11 **זאיד נ' מדינת ישראל** (27.6.11) (סמים); רע"פ 262/14 **נאשף נ' מדינת ישראל** (22.1.14) (מרמה); רע"פ 5354/12 **קובר נ' מדינת ישראל** (12.7.12) (סמים); ע"פ 3984/18 **מוטולה נ' מדינת ישראל** (31.3.19) (סמים); ע"פ 8340/14 **לביא נ' מדינת ישראל**

(10.3.15) (יבוא סמים), וכן ת"פ (מח' י-ם) 26620-12-16 **מדינת ישראל נ' עמיאל** (7.3.19) (יבוא סמים).
לצד זאת במקרים אחרים בחרו בתי המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם עד כדי הטלת עונש שירוצה
בעבודות שירות. ראו למשל: ע"פ 6637/17 **קרנדל נ' מדינת ישראל** (18.4.18) (סיוע לחטיפה, סיוע לתקיפה
הגורמת חבלה של ממש ועוד); ע"פ 779/15 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (12.4.15) (שוד באיומי סכין); ע"פ
911/14 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (4.11.14) (התעללות בקטין או חסר ישע); ע"פ 861/18 **סבן נ' מדינת
ישראל** (2.4.19) (גידול סמים); ע"פ 4285/17 **יצחקי נ' מדינת ישראל** (31.1.19) (גידול סמים); ת"פ (מח'
מרכז-לוד) 6788-06-16 **מדינת ישראל נ' בנעטיה** (14.6.18) (יבוא סמים).

משנקבע כי בנסיבות המקרה דנן יש לחרוג ממתחם העונש ההולם, יש לקבוע את מידת החריגה מהרף התחתון
של מתחם העונש אשר במקרה זה נקבע על 50 חודשי מאסר בפועל. בשקלול הנסיבות במקרה דנן, תוך מתן
משקל לשיקולי ההלימה וההרתעה מחד גיסא, ולאינטרס השיקומי מאידך גיסא, סבורני כי יש לחרוג ממתחם
העונש ההולם לקולה באופן מסוים, אך לא עד כדי הימנעות מהטלת עונש מאסר בפועל. ההליך השיקומי
שעבר הנאשם הוא אכן ממשי, אך אין המדובר במקרה שבו התהליך השיקומי הוא כה משמעותי אשר יצדיק את
הטלת העונש על פי שיקולי שיקומו של הנאשם בלבד, תוך נסיגה מוחלטת של שיקולי הענישה האחרים. הנאשם
השתלב בטיפול במסגרת קהילת "רטורנו" וסיים את הטיפול בהצלחה לאחר 8 חודשים. כיום מטופל במסגרת
הוסטל לבוגרי הקהילה. תקופת השיקום שעבר הנאשם מוגבלת באורכה (כשמונה חודשים בקהילה והמשך
טיפול בהוסטל מאז ראשית חודש יוני), הנאשם טרם השלים את ההליך הטיפולי, והשינוי הפנימי שעבר הנאשם
אינו ברמה כזו אשר מצדיק הימנעות מהטלת מאסר בכליאה. במקרה זה, על אף התסקירים החיוביים אשר
מצביעים על סיכויי שיקומו של הנאשם, הקשר שבין ביצוע המעשים לבין התמכרות כלשהי אינו חד משמעי.
שירות המבחן ציין כי הנאשם דווח במהלך הליך המעצר כי צרך אלכוהול באופן אינטנסיבי ויומיומי, ומכיר בתלותו
באלכוהול והשפעתו על התנהלותו. לצד זאת ציין שירות המבחן בתסקירו הראשון את התרשמותו כי דברי
הנאשם מגמתיים, כשהוא נוטה לטשטוש והסתרה כמו גם קושי משמעותי להתייחסות לאחריותו לעבירה.
למעשה, בעניינו של הנאשם, שירות המבחן לא קבע כי מדובר במי שמכור לאלכוהול או לסמים, וממילא לא
ניתן לקבוע כי קיים קשר סיבתי מובהק בין צריכת האלכוהול או הסמים לבין ביצוע העבירה. זאת הגם ששתיית
האלכוהול היוותה חלק מהבעייתיות שאפיינה את התנהגותו של הנאשם עד למועד ביצוע העבירה.

במקביל, יש לקחת בחשבון את חומרת העבירה, ואת העובדה שהרף התחתון של המתחם נקבע על 50 חודשי
מאסר בפועל, באופן שהטלת עונש של תשעה חודשי עבודות שירות תהווה חריגה ניכרת מהרף התחתון של
המתחם. בנסיבות אלה, יש מקום לחרוג מהמתחם באופן מידתי ובשים לב לעקרונות הענישה הנוספים, לרבות
ההלימה והרתעת הרבים. סבורני כי עונש של עבודות שירות, בנסיבות המקרה דנן, יוביל לפגיעה בלתי מידתית
בעקרונות אלה שהם בעלי משקל רב בעבירות של יבוא סמים לישראל.

גזירת העונש המתאים לנאשם

23. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב **בנסיבות שאינן**
קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 יא'). במסגרת זו מן הראוי לתת את הדעת לכך שמדובר בנאשם
כבן 33, רווק, אשר לאורך השנים התקשה לגלות יציבות בחייו. מגיל צעיר נעדר מסגרת משפחתית
תומכת והוא החל להתרועע בחברה שולית והרבה בצריכת אלכוהול. לנאשם הרשעה קודמת וכן רישום
ללא הרשעה מבית המשפט לנוער, במספר עבירות לרבות בעבירות סמים. הרישומים התיישנו זה מכבר.
נסיבות חייו המורכבות של הנאשם הביאו אותו למעורבות בחברה שולית בגיל צעיר ולהמשך חוסר

יציבות לאורך חייו, וזאת ברקע לביצוע ביצוע העבירות. אין ספק שריצוי עונש מאסר ממושך לראשונה בחייו יקשה על הנאשם. הנאשם הודה בבית המשפט בביצוע העבירה ואולם בפני שירות המבחן התקשה תחילה לקחת אחריות לביצוע העבירה, טען שלא ידע על קיום הסמים שאותם נשא במזוודה בהגעתו לישראל והתקשה לבחון באופן מעמיק את הבעייתיות בהתנהלותו ובבחירותיו. הנאשם השתלב בטיפול גמילה מאלכוהול בקהילה הטיפולית "רטורנו" וסיים את הטיפול בהצלחה וכיום נמצא בטיפול המשך בהוסטל המיועד לבוגרי הקהילה הטיפולית, עובד ומתפקד באופן תקין.

24. עוד יש לתת את הדעת לשיקול **הרתעת היחיד** בגדרו של המתחם, וזאת בשים לב לכך שהנאשם טרם סיים את ההליך הטיפולי, ועליו לסיים את ההוסטל ולהשתלב בטיפול המשך.

25. באיזון בין השיקולים השונים, סבורני כי יש לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל נמוך מהרף התחתון של מתחם העונש, וזאת לצד עונש מאסר מותנה. כמו כן הואיל ומדובר בעבירה שבוצעה למטרה כלכלית, סבורני כי יש להשית על הנאשם אף קנס כספי משמעותי, תוך התחשבות במצבו הכלכלי ובתקופת המאסר שנגזרת עליו.

סוף דבר

26. **אשר על-כן, הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:**

א. **32 חודשי מאסר בפועל**, בניכוי ימי מעצרו מיום 16.10.17 עד 1.1.18.

הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בבית הסוהר הדרים ביום 20.11.19 עד השעה 10:00, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפון: 08-9787377, 08-9787336.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר כל עבירת סמים מסוג פשע.

ג. קנס כספי בסך של ₪ 20,000 או 100 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-20 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, שהראשון שבהם ביום 1.6.21 אם לא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מיידי.

לאחר היות גזר הדין חלוט - הסם יושמד.

מזכירות בית המשפט תמציא העתק גזר דין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, ז' חשוון תש"פ, 05 נובמבר 2019, בנוכחות הצדדים.